EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.8.2020.
COM(2020) 467 final

2020/0220 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Slovēnijai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“*SURE* regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Slovēnija 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu. Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Slovēnijas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski pieaug faktiskie un plānotie izdevumi, kas tieši saistīti ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija. Tas jo īpaši attiecas uz:

1) atalgojuma kompensācijas shēmu darbiniekiem, kuri nestrādāja (vai gaidīja darbu), jo darba devējs īslaicīgi nespēja nodrošināt darbiniekiem darbu ar darījumdarbību saistītu iemeslu dēļ. Saskaņā ar shēmu izmaksājamais pabalsts ir ierobežots līdz 80 % no darbinieku vidējās algas pēdējos trīs mēnešos, bet nav mazāks par minimālo algu Slovēnijā, un tā nosacījums ir darbvietas saglabāšana, kamēr darba devējs piedalās shēmā. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam. Kopš tā laika shēma ir pagarināta no 2020. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. augustam ar plānotu turpmāku pagarinājumu līdz 2020. gada septembra beigām;

2) atbrīvojumu no sociālās apdrošināšanas iemaksām darbiniekiem, kas gūst labumu no atalgojuma kompensācijas shēmas. Minētā shēma arī bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam;

3) saīsināta darba laika shēmu, kas ļauj darba devējiem uz laiku ieviest nepilna darba laika darbu, bet darba ņēmējiem tiek maksāta pilna darba laika alga. Darba devējs saņem noteikta apmēra subsīdiju par darbinieku nenostrādāto darba laiku ar nosacījumu, ka darbinieks tiek paturēts, kamēr darba devējs piedalās shēmā un vēl vienu mēnesi. Shēma ir spēkā no 2020. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. decembrim.

4) shēmu, ar kuru subsidēja pensiju un invaliditātes apdrošināšanas iemaksas (tostarp iemaksas profesionālajām pensijām) darbiniekiem, kuri palika darbvietā. Pasākums tika apvienots ar darba devēja pienākumu maksāt ikmēneša krīzes pabalstu 200 EUR apmērā strādājošiem darbiniekiem, kuri saņem algu, kas ir mazāka par trīskāršu minimālo algu. Iestādes pieprasīja tikai to izdevumu daļu, kas saistīti ar darbiniekiem, kuri pastāvīgi bija nodarbināti līdz jaunākajiem pieejamajiem izpildes datiem. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

5) pasākumu, kas nodrošina sociālās apdrošināšanas iemaksu finansējumu pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem. Pasākums aptver visas sociālās apdrošināšanas iemaksas tiem labuma guvējiem, kuri bija apdrošināti un epidēmijas laikā nevarēja veikt savu saimniecisko darbību vai varēja to veikt tikai daļēji. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

6) ienākumu pamatatbalstu pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem, ar ko sniedza atbalstu 350 EUR apmērā martā un 700 EUR apmērā aprīlī un maijā tiem labuma guvējiem, kuri bija apdrošināti un epidēmijas laikā nevarēja veikt savu saimniecisko darbību vai varēja to veikt tikai daļēji. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

Slovēnija sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt īstenošanas lēmumu par finansiālas palīdzības piešķiršanu Slovēnijai saskaņā ar *SURE* regulu, lai atbalstītu minētos pasākumus.

- **Saskanība ar esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) ("Regula (EK) Nr. 2012/2002"). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 30. martā.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otro aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šī finansiālā palīdzība kā otrā aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;
- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, un
- iespējas refinansēt parādu.

2020/0220 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Slovēnijai saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu, lai mazinātu bezdarba risku ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma[1], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Slovēnija 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un tā sociālekonomiskās sekas darba ņēmējiem.

(2) Paredzams, ka Covid-19 uzliesmojums un Slovēnijas īstenotie ārkārtas pasākumi slimības uzliesmojuma un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās ietekmes ierobežošanai dramatiski ietekmēs publiskās finanses. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi bija sagaidāms, ka Slovēnijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 7,2 % un 83,7 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2020. gada vasaras starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Slovēnijas IKP 2020. gadā samazināsies par 7,0 %.

(3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Slovēnijā. Tas ir izraisījis pēkšņu un būtisku Slovēnijas publisko izdevumu pieaugumu attiecībā uz saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā izklāstīts 4. līdz 9. apsvērumā.

(4) Ar "Likumu par pagaidu pasākumu atalgojuma daļējai atlīdzināšanai"[2] un "Likumu, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku"[3], kā minēts Slovēnijas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, tika ieviesta atalgojuma kompensācijas shēma darbiniekiem, kuri nestrādāja (vai gaidīja darbu), jo darba devējs īslaicīgi nespēja nodrošināt darbiniekiem darbu ar darījumdarbību saistītu iemeslu dēļ. Saskaņā ar shēmu izmaksājamais pabalsts ir ierobežots līdz 80 % no darbinieku vidējās algas pēdējos trīs mēnešos, bet nav mazāks par minimālo algu Slovēnijā, un tā nosacījums ir darbvietas saglabāšana, kamēr darba devējs piedalās shēmā. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam. Pamatojoties uz “Likumu, ar ko nosaka intervences

[1] OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.
[2] (*ZIUPPP*), RS 36/20 Oficiālais Vēstnesis.
[3] (*ZIUZEOP*), RS 49/20 Oficiālais Vēstnesis.

pasākumus, lai mazinātu un novērstu Covid-19 epidēmijas sekas”[4], shēma kopš tā laika ir pagarināta no 2020. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. augustam ar plānotu turpmāku pagarinājumu līdz 2020. gada septembra beigām.

(5) Tika ieviests atbrīvojums no sociālās apdrošināšanas iemaksām darbiniekiem, kas gūst labumu no atalgojuma kompensācijas shēmas. Minētā shēma arī bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam;

(6) Tika izveidota saīsināta darba laika shēmu, kas ļauj darba devējiem uz laiku ieviest nepilna darba laika darbu, bet darba ņēmējiem tiek maksāta pilna darba laika alga. Darba devējs saņem noteikta apmēra subsīdiju par darbinieku nenostrādāto darba laiku ar nosacījumu, ka darbinieks tiek paturēts, kamēr darba devējs piedalās shēmā un vēl vienu mēnesi. Shēma ir spēkā no 2020. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. decembrim.

(7) Attiecībā uz darba vietā palikušajiem darbiniekiem iestādes ieviesa shēmu, kas subsidēja pensiju un invaliditātes apdrošināšanas iemaksas (tostarp iemaksas profesionālajām pensijām). Pasākums tika apvienots ar darba devēja pienākumu maksāt ikmēneša krīzes pabalstu 200 EUR apmērā strādājošiem darbiniekiem, kuri saņem algu, kas ir mazāka par trīskāršu minimālo algu. Iestādes pieprasīja tikai to izdevumu daļu, kas saistīti ar darbiniekiem, kuri pastāvīgi bija nodarbināti līdz jaunākajiem pieejamajiem izpildes datiem. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

(8) Tika ieviests pasākums, kas nodrošina sociālās apdrošināšanas iemaksu finansējumu pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem. Pasākums aptver visas sociālās apdrošināšanas iemaksas tiem labuma guvējiem, kuri bija apdrošināti un epidēmijas laikā nevarēja veikt savu saimniecisko darbību vai varēja to veikt tikai daļēji. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

(9) Visbeidzot, tika ieviests ienākumu pamatatbalsts pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem, ar ko sniedza atbalstu 350 EUR apmērā martā un 700 EUR apmērā aprīlī un maijā tiem labuma guvējiem, kuri bija apdrošināti un epidēmijas laikā nevarēja veikt savu saimniecisko darbību vai varēja to veikt tikai daļēji. Shēma bija spēkā no 2020. gada 13. marta līdz 2020. gada 31. maijam.

(10) Slovēnija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Slovēnija ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 1 203 670 000 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo jaunie pasākumi aptver ievērojamu Slovēnijas uzņēmumu un darbaspēka daļu. Slovēnija plāno finansēt 90 000 000 EUR no palielinātās izdevumu summas, izmantojot Savienības fondus.

(11) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Slovēniju un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kas minēti 2020. gada 7. augusta pieprasījumā.

[4] (Intervences likums), *Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19* (*ZIUOOPE*), pieņemts 30.5.2020., Oficiālais Vēstnesis Nr. 80/20.

(12) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Slovēnijai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas.

(13) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kas var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar LESD 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.

(14) Slovēnijai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu izpildi, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Slovēnija ir izpildījusi minētos izdevumus.

(15) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Slovēnijas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Slovēnija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Savienība piešķir Slovēnijai aizdevumu, kura maksimālais apjoms ir 1 113 670 000 EUR. Maksimālais vidējais aizdevuma atmaksas termiņš ir 15 gadi.

2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 18 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma stāšanās spēkā.

3. Komisija piešķir Savienības finansiālo palīdzību Slovēnijai ne vairāk kā astoņās daļās. Vienu daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Pirmās daļas maksājumu dzēšanas termiņi var būt ilgāki nekā maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā. Šādos gadījumos turpmāko maksājumu dzēšanas termiņus nosaka tā, lai maksimālais vidējais dzēšanas termiņš, kas minēts 1. punktā, ir ievērots, tiklīdz visas daļas ir izmaksātas.

4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

5. Slovēnija sedz Savienības finansējuma izmaksas, kas minētas Regulas (ES) 2020/672 4. pantā, par katru daļu un visas Savienības maksas, izmaksas un izdevumus, kas izriet no finansējuma.

6. Komisija lemj par daļu apmēru un izmaksāšanu, kā arī par maksājumu apmēru.

3. pants

Slovēnija var finansēt šādus pasākumus:

1) atalgojuma kompensācijas shēmu, kā paredzēts 7. un 8. pantā Likumā par pagaidu pasākumu atalgojuma daļējai atlīdzināšanai, un 21.–32. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku (ar grozījumiem), un kas pagarināta ar 24.–34. pantu Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai mazinātu un novērstu Covid-19 epidēmijas sekas;

2) atbrīvojumu no sociālās apdrošināšanas iemaksām darba ņēmējiem, kas gūst labumu no atalgojuma kompensācijas shēmas, kā paredzēts 21.–32. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku;

3) saīsināta darba laika shēmu, ar ko subsidē pagaidu nepilna darba laika nodarbinātību, kā paredzēts 11.–23. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai mazinātu un novērstu Covid-19 epidēmijas sekas;

4) pensiju un invaliditātes apdrošināšanas iemaksu apmaksu darba ņēmējiem un ikmēneša krīzes pabalstu, kā paredzēts 33. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku, attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina darba laiku, aptur darbu vai turpina nodarbināt darbiniekus;

5) sociālās apdrošināšanas iemaksu finansēšanu pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem, kā paredzēts 38. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku;

6) ienākumu pamatatbalstu pašnodarbinātām personām, lauksaimniekiem un reliģiskajiem darbiniekiem, kā paredzēts 34. pantā Likumā, ar ko nosaka intervences pasākumus, lai ierobežotu Covid-19 epidēmiju un mazinātu tās sekas attiecībā uz iedzīvotājiem un ekonomiku.

4. pants

Slovēnija informē Komisiju līdz [*DATUMS*: *6 mēneši pēc šā lēmuma publicēšanas dienas*] un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Slovēnijas Republikai.

6. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs